

Chết Là Tai Họa Nhưng Khủng Khiếp Hơn Là Sao Lãng Với Nó

الموت مصيبة وأعظم منه الغفلة عنه

<Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامية>

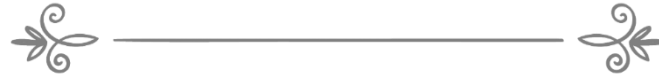
Tác giả: Abu Hisaan Ibnu Ysa

اسم المؤلف: أبو حسان ابن عيسى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Nhân danh Allah, Đáng Rất Mực Độ Lượng,
Đáng Rất Mực Khoan Dung

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَصَفِيُّهُ وَمُخْتَارُهُ مِنْ خَلْقِهِ وَخَلِيلُهُ، أَشْهَدُ أَنَّهُ بَلَّغَ الرِّسَالَةَ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ، وَنَصَحَ لِلْأُمَّةِ وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادٍ حَتَّى أَتَاهُ الْيَقِينُ، صَلَوَاتُ اللَّهِ وَتَسْلِيمَاتُهُ وَتَبْرِيكَاتُهُ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ، أَمَا بَعْدُ:

Thân hữu Muslim, với cuộc sống hiện đại hóa và không ngừng phát triển của xã hội ngày nay đã lôi cuốn con người vào vòng xoáy sâu thẳm không lối thoát. Với vòng xoáy đó, hầu như đã hoàn toàn đánh lừa con người bởi sự hào nhoáng và tráng lệ của trần gian làm con người gần như quên hoàn toàn cái kết của mỗi người, đó là chết, như Allah đã định:

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ آل عمران: 185

﴿Mỗi một linh hồn đều phải nếm cái chết.﴾ Ali I'mraan: 185 (Chương 3).

Và nhà thơ Abu Al-A'taahiyah của Ả Rập đã làm thơ rằng:

الموتُ بَابٌ وَكُلُّ النَّاسِ دَاخِلُهُ
فَلَيْتَ شِعْرِي بَعْدَ الْبَابِ مَا الدَّارُ
الدَّارُ جَنَّةٌ خُلِدٍ إِنْ عَمِلْتَ بِمَا
يَرْضَى الْإِلَهَ، وَإِنْ خَالَفتَ فَالتَّارُ
هُمَا مَحَلَّانِ مَا لِلنَّاسِ غَيْرُهُمَا
فَاخْتَرْ لِنَفْسِكَ أَيَّ الدَّارِ تَخْتَارُ

Chết là cánh cửa mà mỗi người phải bước vào

Ồi ước chi cảm nhận được sau cửa đó là nơi nào

Là thiên đàng vĩnh cửu, nếu như anh đã làm

Hài lòng Thượng Đế, còn khi đã bất tuân thì hỏa ngục

Đó là hai nơi dành duy chỉ cho loài người

Anh hãy chọn cho mình nơi nào anh cứ chọn.

Và giới U'lama □ đã đúc kết được câu nói vàng: “Cái chết là tai họa, với bằng chứng là câu Kinh.

﴿فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ﴾ المائدة: 106

﴿Thì tai nạn chết chóc tùm lầy các người.﴾ Al-Maa-idah: 106 (chương 5).
Nhưng tai họa khủng khiếp hơn là hững hờ với cái chết.”

Thân hữu Muslim, trong bài viết này muốn gửi đến quý tín hữu lời cảnh báo về cái chết:

Ông Abdullah bin Mas-u'd رضي الله عنه dẫn lời Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم:

{اسْتَحْيُوا مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ}

“Mọi người hãy hồ thẹn với Allah bằng sự hồ thẹn thật sự.” Sahabah رضي الله عنهم đáp:

“Chúng tôi luôn hồ thẹn với Allah, Wal hamdulillah.” Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم đáp:

{لَيْسَ ذَاكَ وَلَكِنَّ الْإِسْتِحْيَاءَ مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ أَنْ تَحْفَظَ الرَّأْسَ وَمَا وَعَى وَتَحْفَظَ الْبَطْنَ وَمَا حَوَى وَتَتَذَكَّرَ الْمَوْتَ وَالْبِلَى وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ تَرَكَ زِينَةَ الدُّنْيَا فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدْ اسْتَحْيَا مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ}

“Không phải như các người nghĩ, hồ thẹn với Allah bằng sự hồ thẹn thật sự là bảo vệ cái đầu và những thứ liên quan; là bảo vệ cái bụng và những gì đi vào; luôn liên tưởng đến cái chết và thử thách; và ai mơ ước cuộc sống đời sau là y đã bỏ mặc sự trang lệ của trần gian. Ai làm được như thế là y đã hồ thẹn với Allah bằng sự hồ thẹn thật sự.”⁽¹⁾

- Ý nghĩa Hadith:

+ Câu: “bảo vệ cái đầu và những thứ liên quan”, là bảo vệ mắt, tai, miệng và chân tay tránh khỏi điều Haram.

+ Câu: “là bảo vệ cái bụng và những gì đi vào”, là xem xét thức ăn đi vào bụng là Halal hay Haram.

⁽¹⁾ Hadith do Ahmad và Al-Tirmizhi ghi.

+ Câu: “**luôn liên tưởng đến cái chết và thử thách**”, là liên tưởng đến ngày sau, đến sự tính sổ, đến cõi mộ, đến hỏa ngục .v.v..

+ Câu: “**và ai mơ ước cuộc sống đời sau là y đã bỏ mặc sự tráng lệ của trần gian**”, là bỏ đi những thứ hào nhoáng Haram.

Và Anas bin Maalik رضي الله عنه dẫn lời Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم:

{يَتَّبِعُ الْمَيِّتَ ثَلَاثَةً، فَيَرْجِعُ اثْنَانِ وَيَبْقَى مَعَهُ وَاحِدٌ، يَتَّبِعُهُ أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَعَمَلُهُ، فَيَرْجِعُ أَهْلُهُ وَمَالُهُ، وَيَبْقَى عَمَلُهُ}

“**Đi theo người chết ba thứ, hai thứ trở về và một thứ ở lại. Ba thứ đi theo gồm gia đình, tài sản và việc làm, hai thứ trở về là gia đình và tài sản, còn thứ ở lại là việc làm.**”⁽²⁾

Cũng do Anas bin Maalik رضي الله عنه dẫn lời Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم:

{لِابْنِ آدَمَ ثَلَاثَةٌ أَخِلَاءٍ: أَمَّا خَلِيلٌ فَيَقُولُ: مَا أَنْفَقْتَ فَلَكَ، وَمَا أَمْسَكَتَ فَلَيْسَ لَكَ وَذَلِكَ مَالُهُ، وَأَمَّا خَلِيلٌ فَيَقُولُ: أَنَا مَعَكَ، فَإِذَا أَتَيْتَ بَابَ الْمَلِكِ تَرَكْتُكَ وَرَجَعْتُ فَذَلِكَ أَهْلُهُ، وَأَمَّا خَلِيلٌ فَيَقُولُ: أَنَا مَعَكَ حَيْثُ دَخَلْتَ، وَحَيْثُ خَرَجْتَ فَذَلِكَ عَمَلُهُ، فَيَقُولُ: إِنْ كُنْتُ لِأَهْوَنِ الثَّلَاثَةِ عَلَيَّ}

“**Mỗi con người có ba tri âm: Tri âm (thứ nhất) nói: “Những gì anh bỏ thì nó là của anh, còn những gì anh giữ lại chẳng phải là của anh”** đó là tài sản của y; tri âm (thứ hai) nói: “**Tôi luôn sát cánh bên anh, nhưng khi anh đến cửa của Chúa Tể (tức ngôi mộ) thì tôi bỏ mặc anh**” đó chính là gia đình y; tri âm (thứ ba) nói: “**Tôi luôn sát cánh bên anh dù anh có vào hay ra**” đó chính là việc làm của y. Con người đáp (với tri thứ ba): “**Anh vốn là người bị tôi xem nhẹ nhất.**”⁽³⁾

Con người là thế, khi còn sống chẳng ai muốn đầu tư cho bản thân bằng việc làm thiện, bằng việc ngoan đạo họ cứ mãi mê tìm kiếm tiền bạc và chăm lo gia đình, nhưng cuối cùng thứ bị xem nhẹ nhất lại sát cánh bên họ, còn thứ họ hi sinh cả đời để tìm kiếm và chăm lo thì bỏ họ mà đi.

Ông Al-Baro رضي الله عنه kể: *Lúc chúng tôi đang cùng Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم ngồi chờ chôn thi hài, lúc đó Người ngồi cạnh lỗ huyệt, bỗng Người bật khóc đến ướt cả đất bên dưới và nói:*

{يَا إِخْوَانِي لِمِثْلِ هَذَا فَأَعِدُّوا}

⁽²⁾ Hadith do Al-Bukhari và Muslim ghi.

⁽³⁾ Hadith do Al-Haakim, Ibnu Hibbaan ghi.

“Hỡi anh em của Ta, sẽ như thế này đây mọi người hãy chuẩn bị.”⁽⁴⁾

Người hầu của Usman bin Affaan رضي الله عنه kể: Mỗi khi chủ nhân đứng cạnh mộ mã là ông khóc đến ướt cả râu. Mọi người lấy làm lạ mà hỏi: “Thưa Thủ Lĩnh tín đồ Mumin, tại sao khi nhắc đến thiên đàng hay hỏa ngục thì ông không khóc, thế sao ông lại khóc với cảnh tượng như thế này ?” Usman رضي الله عنه đáp: Ta đã nghe được Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم nói rằng:

{إِنَّ الْقَبْرَ أَوَّلَ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنْ نَجَا مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ مِنْهُ وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَشَدُّ مِنْهُ}

“Rằng ngôi mộ là cửa khẩu đầu tiên của ngày tận thế, nếu bình an khỏi cửa khẩu đó thì mọi cửa khẩu sau dễ dàng hơn, còn nếu không qua khỏi cửa khẩu đó thì các cửa khẩu sau gian khổ hơn.”⁽⁵⁾

Và Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم nói:

{إِنِّي كُنْتُ نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ فَرُزُّوْهَا فَإِنَّهَا تَذَكِّرُكُمْ الْآخِرَةَ}

“Rằng Ta đã từng cấm các người thăm viếng mồ mã, nay các người hãy đi thăm viếng mồ mã đi, rằng việc thăm viếng đó sẽ nhắc các người về ngày sau.”⁽⁶⁾ Bên cạnh việc thăm viếng mồ mã này có một số giáo lý riêng điển hình như không được chọn ngày để thăm viếng giống như các ngày E’id, ngày thứ sáu chẳng hạn và phụ nữ bị cấm thăm viếng mồ mã.

Việc thăm viếng người bệnh, việc đến chia buồn tang lễ và việc thăm viếng mồ mã có ý nghĩa rất lớn đó là nhắc nhở con người rằng vào một ngày không xa chính mình cũng sẽ như thế, tức sẽ bệnh, sẽ chết và sẽ đơn độc ở nghĩa địa. Giá trị lớn nhất của việc liên tưởng đến cái chết sẽ thúc dục con người mau sớm sám hối; thúc dục con người chí thú làm việc thiện, việc ngoan đạo, và giúp con người có tâm lý chuẩn bị đón cái chết. Ngược lại, việc quên lãng cái chết làm con người trở nên hồ hững tự rằng như y không chết thì phải, làm cho con tim bị chai cứng, làm con người trở nên tự cao và bất cần.

Ông Sahl bin Sa-e’d رضي الله عنه dẫn lời Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم kể:

{جَاءَنِي جِبْرِيلُ فَقَالَ لِي: يَا مُحَمَّدُ، عِشْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مَيِّتٌ، وَأَحِبِّ مَنْ شِئْتَ فَإِنَّكَ مُفَارِقُهُ، وَاعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مُجْزِيٌّ بِهِ، وَاعْلَمْ أَنَّ شَرَفَ الْمُؤْمِنِ قِيَامُهُ بِاللَّيْلِ، وَعِزَّةُ اسْتِغْنَاؤُهُ عَنِ النَّاسِ}

⁽⁴⁾ Hadith do Ahmad và Ibnu Maajah ghi.

⁽⁵⁾ Hadith do Ahmad, Al-Tirmizhi và Ibnu Maajah ghi.

⁽⁶⁾ Hadith do Ahmad ghi.

“Jibril صلی اللہ علیہ وسلم đến nói với Ta rằng: “*Này Muhammad, Ngươi cứ sống sao tùy thích và rồi Ngươi phải chết; cứ thương yêu bất cứ ai Ngươi muốn và rồi Ngươi sẽ chia tay; Ngươi cứ làm bất cứ gì Ngươi muốn và rồi Ngươi sẽ được tính sổ. Hãy biết rằng giá trị của người Mumin là việc y đứng hành lễ Salah trong đêm và niềm hãnh diện của y là không xin xỏ van nài người khác.*”⁽⁷⁾

Ông Toriq bin Abdullah Al-Muhaaribi رضی اللہ عنہ kể: Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã bảo tôi:

{ يَا طَارِقُ، اسْتَعِدْ لِلْمَوْتِ قَبْلَ نُزُولِ الْمَوْتِ }

“*Này Toriq, anh hãy chuẩn bị cho cái chết trước khi cái chết giáng xuống.*”⁽⁸⁾

Ông Ibnu U'mar رضی اللہ عنہ kể: Có một người đàn ông thuộc thị dân Al-Ansor đến, sau khi chào Salam Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم xong thì ông hỏi: “*Thưa Thiên Sứ, người Mumin thế nào là tốt nhất ?*” Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đáp:

{ أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا }

“*Là người có đạo đức tốt nhất.*” Ông hỏi tiếp: “*Còn người Mumin thông minh nhất là như thế nào ?*” Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đáp:

{ أَكْثَرُهُمْ لِلْمَوْتِ ذِكْرًا وَأَحْسَنُهُمْ لِمَا بَعْدَهُ اسْتِعْدَادًا أَوْلِيكَ الْأَكْيَاسُ }

“*Là người nhắc về cái chết nhiều nhất và luôn chuẩn bị tốt cho cái chết, đó là nhóm người thông minh nhất.*”⁽⁹⁾

Ông Anas رضی اللہ عنہ kể: Có lần Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم bước vào thăm một chàng thanh niên đang nằm hấp hối, Người hỏi:

{ كَيْفَ مَجْدُكَ ؟ }

“*Cậu thấy thế nào ?*” Chàng thanh niên đáp: “*Tôi hi vọng vào Allah nhưng lo sợ về tội lỗi của mình.*” Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{ لَا يَجْتَمِعَانِ فِي قَلْبِ عَبْدٍ فِي مِثْلِ هَذَا الْمَوْطِنِ إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ مَا يَرْجُو وَآمَنَهُ مِمَّا يَخَافُ }

“*Với hai điều này khi hội tụ vào một con người trong hoàn cảnh như thế này, ắt rằng y sẽ được Allah ban cho điều y hi vọng và trấn an điều mà y lo sợ.*”⁽¹⁰⁾

⁽⁷⁾ Hadith do Al-Baihaqi và Al-Tobaroni ghi.

⁽⁸⁾ Hadith do Al-Haakim, Al-Baihaqi và Al-Tobaroni ghi.

⁽⁹⁾ Hadith do Ibnu Maajah ghi.

Lần nọ, sau khi trôi qua hai phần ba đêm thì Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم réo gọi:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ، جَاءَتِ الرَّاحِفَةُ، تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ، جَاءَ الْمَوْتُ بِمَا فِيهِ جَاءَ الْمَوْتُ بِمَا فِيهِ}

“Này hỡi mọi người, tiếng còi tận thế đã đến, tiếp theo là tiếng còi phục sinh, cái chết đã mang theo mọi thứ sau nó, cái chết đã mang theo mọi thứ sau nó.”⁽¹¹⁾

Qua các Hadith chúng ta vừa nghe muốn toàn thể tín đồ Muslim chúng ta phải luôn ghi nhớ về ngày sau, ghi nhớ cái chết, luôn khắc sâu hình ảnh tro trụi ở khu nghĩa địa. Và những ai quan tâm Qur'an sẽ cảm nhận rằng hầu như trên mỗi trang của Qur'an đều nhắc đến thiên đàng hoặc hỏa ngục hoặc ngày sau hoặc cái chết hoặc mồ mã bằng từ ngữ rõ ràng hoặc ám chỉ hoặc bằng cách nào đó. Chẳng lẽ đó là điều ngẫu nhiên ư? Hay là vì mục đích, vì ý nghĩa gì khác?

Khi bệnh dịch tấn công ngôi làng của ông Mu-a'z bin Jabal رضي الله عنه, đêm đó ông hỏi con trai mình (đã 33 tuổi): “Trời sáng chưa con?” Con trai đáp: “Vẫn chưa, thưa cha.” Chốc lát ông lại hỏi: “Trời sáng chưa con?” Con trai đáp: “Vẫn chưa, thưa cha.” Lát sau ông hỏi tiếp: “Trời sáng chưa con?” Con trai ông báo: “Trời đã sáng, thưa cha.” Lúc này ông nói:

{مَرْحَبًا بِالْمَوْتِ، حَبِيبٌ جَاءَ عَلَى فَاقَةٍ، لَا أَفْلَحَ مَنْ نَدِمَ. اللَّهُمَّ أَنِّي كُنْتُ أَخَافُكَ، فَأَنَا الْيَوْمَ أَرْجُوكَ، اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ أَنِّي مَا كُنْتُ أَحَبُّ بَقَاءِ الدُّنْيَا لِكُرِّي الْأَنْهَارِ، وَلَا لِعَرِيسِ الْأَشْجَارِ، وَلَكِنْ لِظَمِّ الْهَوَاجِرِ، وَمُكَابَدَةِ اللَّيْلِ، وَمُزَاحِمَةِ الْعُلَمَاءِ بِالرُّكْبِ عِنْدَ حِلْقِ الدَّكْرِ}

“Xin hân hạnh đón chào cái chết, người mong chờ cuối cùng đã đến với kẻ nghèo này, sẽ chẳng thành công đối với ai đã hối hận. Lạy Allah, trước đây bề tôi luôn sợ Ngài, còn giờ đây bề tôi hi vọng nơi Ngài. Lạy Allah, rằng Ngài đã biết bề tôi không hề muốn sống thọ ở trần gian để ngủ ngày và để trồng cây, mà chỉ vì nhịn chay ban ngày, vì Salah ban đêm và vì được ngồi cùng U'lama trong những buổi tụng niệm.”

Ông Abu Darda رضي الله عنه đã thăm viếng Damascus (thuộc Syria ngày nay), sau khi thấy cảnh mọi người sinh hoạt thì ông hô to mà tập hợp mọi người lại mà nói:

{يَا أَهْلَ دِمَشْقِ، اسْمَعُوا مِنِّي أَيْ لَكُمْ نَاصِحٌ، إِنَّكُمْ تَجْمَعُونَ مَا لَا تَأْكُلُونَ، وَتَأْمَلُونَ مَا لَا تُدْرِكُونَ، وَتَبْنُونَ مَا لَا تَسْكُنُونَ، فَإِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ جَمَعُوا كَثِيرًا، وَأَمَلُوا بَعِيدًا، وَبَنَوْا شَدِيدًا،

⁽¹⁰⁾ Hadith do Ibnu Maajah ghi.

⁽¹¹⁾ Hadith do Ahmad và Al-Tirmizhi ghi.

فَأَصْبَحَ جَمْعُهُمْ بُورًا، وَأَمْلُهُمْ عُرُورًا، وَبُنْيَانُهُمْ فُبُورًا، أَلَا وَإِنَّهُ قَدْ بَلَغْنَا أَنْ عَادًا قَدْ مَلَأَتْ مَا بَيْنَ
عُمَانَ وَحَضْرَ مَوْتٍ مَالًا وَرِجَالًا، أَلَا مَنْ يَشْتَرِي مِنِّي مَالَ عَادٍ بِدِرْهَمَيْنِ؟

“Hỡi thị dân Damascu, xin hãy lắng nghe đây lời khuyên của người anh em này, rằng các bạn đã tích lũy những thứ mà các bạn không ăn, các bạn đã mơ ước những điều mà các bạn không thể làm, các bạn đã xây những thứ mà các bạn không ở. Chẳng phải rằng thế hệ trước chúng ta họ đã tích lũy rất nhiều, đã mơ ước rất xa vợi, đã xây dựng rất kiên cố, giờ đây thứ họ tích lũy đã trở thành hoang sơ, ước mơ của họ trở thành ảo tưởng và thành lũy của họ đã trở thành nắm mồ, chẳng phải chúng ta đã biết rõ rằng cộng đồng A'd đã sở hữu tài sản và sức lực đàn ông từ Oman cho đến Hadhro mawt (thuộc Yemen) rồi hay sao, vậy ai trong các bạn dám bỏ ra hai Dirham để mua lại nó?”

Thủ lĩnh Abdul Malik bin Marwaan □ – thời Umawi – khi đi ngang qua mộ của Mu-a'wiyah ﷺ thì ông hốt một nắm đất rải lên mộ mà nói: “Hỡi Mu-a'wiyah, 20 năm ông làm Amir, 20 năm ông làm Kholifah, giờ đây ông nằm dưới nắm mồ tro troi một mình, thật khổ thân cho tuổi đời nhà người đã tự cho là thông minh nhất thế gian.” Cho đến lúc cuối đời, khi đang nằm trên giường bệnh thì Thủ Lĩnh Abdul Malik bảo người hầu đỡ ông ngồi dậy, sau khi ông hít một hơi dài thì nói: “Trần gian thật tráng lệ làm sao, không khí trần gian thật trong lành làm sao, nhưng giàu nhất trần gian vẫn nghèo, nhiều nhất ở trần gian vẫn ít, quyền lực nhất ở trần gian vẫn hèn hạ, tuổi thanh xuân của trần gian sẽ già nua, sự sống ở trần gian sẽ chết, còn chúng ta ở trần gian là đang bị lường gạt.” Dứt lời ông nghe lời ngâm thơ ở xa vọng lại, ông liền hỏi: “Đó là âm thanh gì?” Mọi người đáp: “Là tiếng ngâm của người giặt đồ murón ở bên kia thung lũng.” Abdul Malik than thở:

يَا لَيْتَنِي كُنْتُ غَسَّالًا، يَا لَيْتَنِي وَلَمْ أَتَوَّلْ الْخِلَافَةَ يَوْمًا

“Ôi ước chi ta chỉ là người giặt murón, ôi ước chi ta chưa từng làm thủ lĩnh dù chỉ một ngày.”

Thân hữu Muslim, con người luôn khát khao và mơ ước, ước mơ đó hiện hữu trong đầu họ không phân biệt ngày đêm nào là hôn nhân, nào là việc làm, nào là xã hội, nào là nhà cửa .v.v.. nhưng mấy ai trong chúng ta lại ngồi một mình mơ ước cho giây phút cuối cùng và hi vọng mình được kết thúc cuộc sống này như thế. Và tất nhiên mỗi người sẽ có một ước mơ riêng không ai giống ai. Dưới đây xin gởi đến quý tín hữu một số ước mơ của những người trước chúng ta, họ có mơ ước như thế nào cho giây phút cuối đời của mình:

1) Một người sùng đạo, ông Al-Zaahid Abdullah bin Idris ﷺ, khi con bệnh cuối đời hành hạ làm ông rất khó thở, con gái ông đã khóc. Ông nói: “Con

gái bé nhỏ của cha, sao con lại khóc, rằng cha đã đọc xong Qur'an và lặp lại đến bốn ngàn lần tại ngôi nhà này ... tất cả để chuẩn bị cho sự kiện này đây."

2) Ông A'mir bin Abdullah bin Al-Zubair رضي الله عنه nằm trên giường với thời gian đếm ngược, những âm thanh hớt hớt cổ thở phát ra từ cuống họng làm gia đình ông đang ngồi xung quanh đều khóc. Lúc đó, lời Azaan Salah Maghrib vang lên thì ông liền bảo: *"Mọi người hãy nắm lấy tay ta."* Mọi người hỏi: *"Ông muốn đi đâu?"* Ông đáp: *"Đi Masjid."* Mọi người hỏi: *"Trong hoàn cảnh như thế này sao?"* Ông đáp: *"Sub ha nol loh... ta nghe được lời rêu gọi đến với Salah mà ta không đáp lại sao, mọi người hãy nắm lấy tay ta."* Thế là người nhà đã kè ông đi đến Masjid, sau khi quỳ lạy đầu tiên ở Rak-at đầu tiên là ông đã không ngẩng đầu lên.

Đúng vậy, ông đã chết trong quỳ lạy.

3) Khi ông Abdur Rohmaan bin Aswad رضي الله عنه hấp hối thì ông đã bật khóc, mọi người hỏi: *"Điều gì làm ông khóc, trong khi ông đã ..."* ám chỉ ông là người sùng đạo. Ông đáp: *"Xin thề với Allah, ta khóc vì từ nay không thể hành lễ Salah, không thể nhịn chay."* Rồi ông xướng đọc Qur'an cho đến tắt thở.

4) Khi cái chết túm lấy ông Yazid Al-Ruqoshi رضي الله عنه thì ông bật khóc mà nói: *"Ai sẽ hành lễ Salah, ai sẽ nhịn chay và ai sẽ cầu xin tha thứ cho người hồi Yazid sau khi người chết."* Xong ông nói câu Shahadah và tắt thở.

5) Còn Thủ Lĩnh Islam Harun Al-Roshid رضي الله عنه khi nằm hấp hối trên giường bệnh, ông đã ra lệnh: *"Hãy tập trung hết quân lính cho ta."* Theo lệnh tất cả quân lính với trang phục chiến đấu sẵn sàng đứng tập trung trước giường bệnh Thủ Lĩnh với số lượng khổng lồ chỉ có Allah mới rõ số lượng đó là bao nhiêu lính. Khi nhìn thấy tất cả quân lính đứng nghiêm trang thì Thủ Lĩnh bật khóc và khấn vái:

يَا مَنْ لَا يَزُولُ مُلْكُهُ، اِرْحَمْ مَنْ قَدْ زَالَ مُلْكُهُ

"Hỡi Đấng không bao giờ mất vương quyền, xin hãy thương xót kẻ đã mất đi vương quyền." Rồi ông khóc cho đến tắt thở.

6) Còn câu chuyện dưới đây xảy ra ngay thời đại chúng ta do Sheikh Muhammad Hassaan kể: Có một thanh niên người Mỹ gốc Tây Ban Nha đã vào một trong các Masjid ở New York, sau giờ Salah Fajr mà nói với những người đang trong Masjid: *"Tôi muốn vào Islam."* Mọi người hỏi: *"Cậu là ai?"* Cậu ta đáp: *"Xin mọi người hướng dẫn tôi, chứ đừng hỏi tôi."* Mọi người hướng dẫn chàng thanh niên đi tắm, rồi tuyên thệ Shahaadah, rồi mọi người dạy cậu ta nghi thức Salah và cậu ta đứng hành lễ bằng sự nghiêm trang đến không ngờ, làm mọi người trong Masjid lầy lăm ngạc nhiên.

Đến ngày thứ ba, một người Muslim đến làm quen và hỏi chuyện cậu ta nói: “Tôi xin thề với Allah, tôi muốn anh kể về câu chuyện đời anh ?” Chàng thanh niên đáp: “Tôi được sinh ra và lớn lên là tín đồ Thiên Chúa, trong lòng tôi luôn thần tượng Maseh عليه السلام (tức Giê Su), nhưng khi tôi quan sát các tín đồ Thiên Chúa sống quanh, tôi thấy họ đã đi ngược hoàn toàn lời răn dạy của Maseh عليه السلام. Trước đêm tôi đến với mọi người, tôi đã ngủ sau khi đã mệt mỏi muốn tìm ra chân lý, lúc đang ngủ tôi nằm mơ thấy Maseh عليه السلام đến gặp tôi, Người lấy ngón trỏ chỉ như thế này tựa như hướng dẫn tôi và nói: “Hãy trở thành tín đồ của Muhammad”” Khi trời vừa sáng là tôi vội ra đường tìm Masjid và được Allah phù hộ đến được Masjid của mọi người.

Cuộc trò chuyện chầm dứt không lâu thì Azaan Salah I’sha van lên, rồi chàng thanh niên vào hàng hành lễ cùng mọi người, sau khi quỳ lạy cùng Imam ở Rak-at thứ nhất thì Imam đứng dậy, còn cậu ta hãy còn quỳ lạy, người kế bên thấy vậy mới lắc cậu ta thì mọi người mới phát hiện linh hồn cậu ta đã trở về với Allah.

7) Thân hữu Muslim xin hãy cùng nhau suy ngẫm về kết cuộc của người phụ nữ đức hạnh dưới đây. Chồng của người phụ nữ đức hạnh đó kể về vợ mình sau khi được Allah cứu sống ở lần chìm tàu khách “Salem Express”, ông cùng vợ trở về sau cuộc hành hương Hajj, ông kể: Khi tôi nghe được mọi người trên tàu hoảng loạn hô “**tàu chìm, tàu chìm**” thì tôi thúc vợ: “Ra nhanh lên em.” Nàng đáp: “Xin thề với Allah, em sẽ không ra cho đến khi mặc xong Hijab hoàn toàn.” Tôi quát: “Giờ này mà còn Hijab gì nữa, ra nhanh lên, nếu không sẽ chết hết.” Nàng đáp: “Xin thề với Allah, rằng em không ra trừ phi Hijab xong, nếu có chết em muốn được trình diện Allah bằng hiện trạng ngoan đạo.” Cuối cùng vợ tôi cũng ăn mặc kín người bước ra.

Lúc con tàu chìm hoàn toàn thì vợ tôi đã ôm chặt tôi mà hỏi: “Anh có hài lòng về em không ?” Câu hỏi đó làm tôi bật khóc. Nàng lặp lại: “Sao, anh có hài lòng về em không ?” và tôi chỉ khóc. Nàng hỏi tiếp: “Em muốn được nghe anh trả lời.” Tôi đáp: “Xin thề có Allah chứng giám, anh rất hài lòng về em.” Tôi dứt lời thì nàng lại khóc và nói câu Shahadah:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

Nàng luôn miệng nói mãi câu Shahadah cho đến khi nàng chìm mất. Lúc đó, người chồng đã khóc rất nhiều mà nói: “Tôi hi vọng được Allah hội ngộ tôi với nàng vào ngày sau trong thiên đàng vĩnh cửu của Ngài.”

8) Có một người đàn ông đã 40 năm tự nguyện Azaan tại Masjid, ông đã không lấy bất cứ gì mà chỉ muốn hài lòng Allah. Trước khi chết ông bị bệnh nặng liệt giường và bị á khẩu. Khi cơn bệnh trở nên trầm trọng hơn thì ông đã khóc và khẩn nguyện trong lòng: “Lạy Thượng Đế của bề tôi, đã 40 năm bề tôi

tự nguyện Azaan không cần bất cứ gì ngoại sự hài lòng nơi Ngài, giờ đây Ngài đã cảm không cho bề tôi Azaan trong giây phút cuối đời này?”

Các con của ông đã thề rằng khi vừa đến giờ Salah thì họ thấy cha mình đứng ngay trên giường hướng về Qiblah mà cất lời Azaan, khi đến câu cuối cùng “La i la ha il lol loh” thì ông ngã trở lại giường, khi các con chạy đến thì ông đã trút hơi thở cuối cùng.

9) Sheikh Abdul Hamid Kishk رحمته الله đã tắt thở vào ngày mà ông vốn rất yêu thích đó là ngày thứ sáu, sau khi ông đã tắm rửa sạch sẽ, mặc bộ quần áo màu trắng, xịt dầu thơm lên cơ thể và quần áo và đứng Salah hai Rak-at của Sunnah Wudu, khi Sheikh Rukua’ ở Rak-at thứ hai thì bị ngã, người thân và các con liền chạy đến đỡ thì Sheikh đã ra đi mãi mãi.

Học giả Ibnu Al-Kathir رحمته الله đã đúc kết một câu nói vàng:

لَقَدْ أُجْرِيَ الْكَرِيمُ عَادَتُهُ بِكَرَمِهِ أَنْ مَنْ عَاشَ عَلَى شَيْءٍ مَاتَ عَلَيْهِ وَمَنْ مَاتَ عَلَى شَيْءٍ بُعِثَ عَلَيْهِ

“Theo qui luật được Đáng Rộng Lượng qui định, rằng ai thường làm điều gì sẽ bị chết trên hiện trạng đó, và ai chết trên hiện trạng như thế nào thì được phục sinh như thế đó.”

Bề tôi khẩn cầu Allah, ban cho bề tôi và toàn thể tín đồ Muslim có khoảnh khắc tốt đẹp nhất là khoảnh khắc cuối đời, được làm việc ngoan đạo trước khi rời khỏi trần gian và ngày hạnh phúc nhất là ngày được trình diện Ngài.

Cuối cùng cầu xin bình an và phúc lành cho Thiên Sứ Muhammad, cho gia quyến của Người và cho toàn thể Sahabah của Người.

